

PWYLLGOR PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO
DYDDIAD 14 RHAGFYR 2023
TEITL CYNNYRCH ARCHWILIO MEWNOL
PWRPAS YR ADRODDIAD AMLINELLU GWAITH ARCHWILIO MEWNOL AM Y CYFNOD
HYD AT 30 TACHWEDD 2023
AWDUR LUNED FÔN JONES - RHEOLWR ARCHWILIO
GWEITHREDIAD DERBYN YR ADRODDIAD, SYLWEBU AR Y CYNWYS A
CHEFNOGI'R GWEITHREDIADAU SYDD EISOES WEDI'U
CYTUNO GYDA'R GWASANAETHAU PERTHNASOL

1. CYFLWYNIAD

1.1 Mae'r adroddiad yma yn crynhoi gwaith Archwilio Mewnol am y cyfnod o 1 Hydref 2023 hyd 30 Tachwedd 2023.

2. GWAITH A GWBLHAWYD YN Y CYFNOD

2.1 Cwblhawyd y gwaith canlynol yn y cyfnod hyd at 30 Tachwedd 2023:

Disgrifiad	Nifer
Adroddiadau am Archwiliadau o'r Cynllun Gweithredol (2023/24)	6

Ceir manylion pellach ar y gwaith yma yng nghorff yr adroddiad hwn ac yn yr atodiadau amgaeedig.

2.2 Adroddiadau Archwilio

2.2.1 Mae'r tabl canlynol yn gosod allan yr archwiliadau o'r cynllun a gwblhawyd yn y cyfnod hyd at 30 Tachwedd 2023, gan ddangos y lefel sicrwydd perthnasol a chyfeiriad i'r atodiad perthnasol.

TEITL	ADRAN	GWASANAETH	LEFEL SICRIFYDD	ATODIAD
Cartref Plas Maesincla	Oedolion, lechyd a Llesiant	Preswyl a Dydd	Digonol	Atodiad 1
Cartref Plas Ogwen	Oedolion, lechyd a Llesiant	Preswyl a Dydd	Digonol	Atodiad 2
Dilyniant - Cartref Preswyl Hafod Mawddach	Oedolion, lechyd a Llesiant	Preswyl a Dydd	Digonol	Atodiad 3
Dilyniant - Cartref Preswyl Bryn Blodau	Oedolion, lechyd a Llesiant	Preswyl a Dydd	Digonol	Atodiad 4
Dilyniant - Cartref Preswyl Plas Gwilym	Oedolion, lechyd a Llesiant	Preswyl a Dydd	Digonol	Atodiad 5
Unedau Diwydiannol	Tai ac Eiddo	Tai ac Eiddo	Uchel	Atodiad 6

2.2.2 Mae lefelau sicrwydd cyffredinol archwiliadau yn syrthio i un o bedwar categori fel y dengys y tabl isod.

LEFEL SICRIFYDD	UCHEL	Gellir datgan sicrwydd o briodoldeb gan y gellir dibynnu ar y rheolaethau mewnol mewn lle i gyflawni amcanion.
	DIGONOL	Mae rheolaethau mewn lle i gyflawni amcanion ond bod agweddau lle gellir tynhau ar y trefniadau i liniaru'r risgiau ymhellach.
	CYFYNGEDIG	Er bod rheolaethau mewn lle, mae angen gwella cydymffurfiaeth â'r rheolaethau a/neu gyflwyno rheolaethau newydd i leihau'r risgiau mae'r gwasanaeth yn agored iddynt.
	DIM SICRIFYDD	Ystyrir bod y rheolaethau mewn lle yn annigonol gyda methiant i gyflawni amcanion.

3. GWAITH AR Y GWEILL

3.1 Roedd y gwaith canlynol ar y gweill ar 30 Tachwedd 2023:

- Cronfeydd Answyddogol Ysgolion (*Addysg*)
- Grant Darpariaeth Addysg ôl-16 (*Addysg*)
- Gwastraff Gardd (*Amgylchedd*)
- Gwastraff Swmpus (*Amgylchedd*)
- Dilyniant – Trefniadau Cyfathrebu Cynllunio (*Amgylchedd*)
- Rheolaeth Categori Corfforaethol (*Corfforaethol*)
- Rheoli Gwybodaeth – Sefydliadau (*Corfforaethol*)
- Trefniadau Diogelu – Sefydliadau (*Corfforaethol*)
- Rheolaethau Allweddol Budd-Daliadau (*Cyllid*)
- Dilyniant – Mesurau Diogelu Amddiffyn Rhyddid (*Oedolion, Iechyd a Llesiant*)
- Cartref Cefn Rodyn (*Oedolion, Iechyd a Llesiant*)
- Incwm Masnachol (*Priffyrdd, Peirianeg a YGC*)
- Dilyniant – Manddaliadau (*Tai ac Eiddo*)

4. ARGYMHELLIAD

4.1 Gofynnir i'r Pwyllgor dderbyn yr adroddiad hwn ar waith Archwilio Mewnol am y cyfnod o 1 Hydref 2023 hyd at 30 Tachwedd 2023, sylwebu ar y cynnwys yn ôl dymuniad yr aelodau, a chefnogi'r gweithrediadau cytunedig sydd eisoes wedi'u cyflwyno i reolwyr y gwasanaethau perthnasol.

CARTREF PLAS MAESINCLA**1. Cefndir**

- 1.1 Mae cartref Plas Maesincla wedi ei leoli yng Nghaernarfon ac mae'n darparu cefnogaeth gofal tymor-hir, tymor-byr, seibiant a gofal dydd i hyd at 23 o breswylwyr.

2. Bwriad a Chwmpas yr Archwiliad

- 2.1 Bwriad yr archwiliad oedd sicrhau fod trefniadau addas mewn lle ar gyfer rheoli a chynnal y cartref yn briodol ac yn unol â rheoliadau a safonau perthnasol. Er mwyn cyflawni hyn, roedd yr archwiliad yn cwmpasu gwirio bod trefniadau'r cartref yn ddigonol o ran gweinyddiaeth a staffio, rheolaeth gyllidebol, caffael nwyddau a derbyn incwm, iechyd a diogelwch, a monitro perfformiad ynghyd â sicrhau bod y defnyddwyr gwasanaeth a'u heiddo'n cael eu diogelu.

3. Lefel Sicrwydd yr Archwiliad

- 3.1 Gwiriwyd y rheolaethau ar gyfer lliniaru risgiau. Mae asesiad yr archwiliwr yn dod i'r casgliad fod lefel sicrwydd yr archwiliad fel a ganlyn:

Lefel Sicrwydd	Disgrifiad
DIGONOL	Mae rheolaethau mewn lle i gyflawni amcanion ond bod agweddau lle gellir tynhau ar y trefniadau i liniaru'r risgiau ymhellach.

4. Sgôr Risg Cyfredol

- 4.1 Mae risgiau'r archwiliad fel a ganlyn:

<u>Lefel Risg</u>	<u>Nifer</u>
UCHEL IAWN	0
UCHEL	0
CANOLIG	3
ISEL	0

5. Prif Ddarganfyddiadau

- 5.1 Mae cartrefi gofal wedi bod drwy gyfnod anodd gydag effaith Covid ynghyd â phrinder staffio a heriau recriwtio yn amharu ar y gwasanaeth. Adroddodd y Rheolwr bod y cartref wedi derbyn ymweliad gan Arolygiaeth Gofal Cymru yn Medi 2023 ond nid oedd eu hadroddiad wedi ei chyhoeddi ar amser yr archwiliad.

- 5.2 Detholwyd sampl o 10 o aelodau staff y cartref gan gynnwys staff dydd, nos ac achlysurol er mwyn gwirio cofnodion hyfforddiant Symud a Thrin, Diogelu a Chymorth Cyntaf. Gofynnir i staff gwblhau'r cyrsiau yma a'u hadnewyddu pob 3 mlynedd. Er bod sawl un yn y sampl wedi cwblhau'r cyrsiau gwelwyd nad oeddynt wedi eu hadnewyddu o fewn y cyfnod 3 mlynedd. Roedd 7 allan o 10 gyda chymhwyster Symud a Thrin cyfredol, 2 allan o 10 gyda chymhwyster Cymorth Cyntaf cyfredol a 7 allan o 10 wedi cwblhau'r cwrs Diogelu yn y 3 mlynedd diwethaf. Roedd y Rheolwr yn ymwybodol bod hyfforddiant rhai wedi rhedeg allan gydag ambell un wedi dod i ben yn ystod y cyfnod Covid a gwelwyd bod rhai wedi cael llefydd ar gyrsiau dros y misoedd nesaf. Mae'n rhaid sicrhau bod digon o staff ar ddyletswydd yn y cartref yr unrhyw adeg sydd yn rhwystro'r gallu i bawb fynychu cwrs, yn ogystal â'r nifer cyfyngedig o lefydd sydd ar gael ar y cyrsiau.
- 5.3 Fel aelod o staff Cyngor Gwynedd mae disgwyl i bob aelod o staff gwblhau'r 7 modiwl e-ddysgu mandadol sef: Diogelu Data, Cydraddoldeb, Diogelu, Cam-drin Domestig, Atal, Iechyd a Diogelwch ac Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg. Gwelwyd bod 6 allan o'r 10 wedi cwblhau'r modiwl 'Cam-drin Domestig' a 'Diogelu' ond niferoedd bach iawn oedd wedi cwblhau'r modiwlau eraill e.e. un yn y sampl wedi cwblhau'r modiwl 'Atal', 2 sydd wedi cwblhau'r modiwl 'Cydraddoldeb'.
- 5.4 Mae gan y cartref drefniadau ar gyfer cyfrif a chofnodi meddyginiaeth y preswylwyr yn ddyddiol. Yr aelod o staff sydd yn darparu'r dds diwethaf o'r dydd, boed yn ystod dydd neu gyda'r nos sydd yn gyfrifol am gyfrif a chofnodi'r nifer sydd ar ôl yn y paced ar daflenni cofnodion gweinyddu meddyginiaeth unigol y preswylwyr (Medication Administration Record - MAR). Dylai'r nifer gyd-fynd gyda'r cofnod diwethaf a'r nifer sydd wedi eu cymryd yn ystod y dydd. Gwiriwyd sampl o'r cofnodion yma yn erbyn y meddyginiaethau perthnasol, a gwelwyd rhai achosion lle nad oeddynt yn cytuno. Yn ogystal, dylai dau aelod o staff wirio'r nifer cychwynnol o'r feddyginiaeth, cofnodi'r dyddiad a nodi eu blaenlythrennau ar y taflenni MAR ond nid oedd hyn wedi digwydd ym mhob achos. Cynhaliwyd cyfarfod staff yn dilyn ein hymweliad i drafod hyn.

6. Camau Gweithredu

Mae'r Rheolwr wedi ymrwymo i weithredu'r camau canlynol i liniaru'r risgiau a amlygwyd:

- **Mae trefniant wedi ei wneud i bob aelod o staff i fynychu cwrs cymorth cyntaf yn y flwyddyn newydd.**
- **Rheolwr Ardal i ddatblygu matrices hyfforddiant fel cefnogaeth i'r Rheolwyr Cartrefi.**
- **Monitro taflenni cofnodion gweinyddu meddyginiaeth (MAR) a chwblhau ffurflen fonitro.**

CARTREF PLAS OGWEN**1. Cefndir**

- 1.2 Mae cartref Plas Ogwen wedi ei leoli ym Methesda ac yn darparu cefnogaeth gofal tymor-hir, tymor-byr, ysbaid, galluogi a chanolradd i hyd at 27 o breswylwyr.

2. Bwriad a Chwmpas yr Archwiliad

- 2.1 Bwriad yr archwiliad oedd sicrhau fod trefniadau addas mewn lle ar gyfer rheoli a chynnal y cartref yn briodol ac yn unol â rheoliadau a safonau perthnasol. Er mwyn cyflawni hyn, roedd yr archwiliad yn cwmpasu gwirio bod trefniadau'r cartref yn ddigonol o ran gweinyddiaeth a staffio, rheolaeth gyllidebol, caffael nwyddau a derbyn incwm, iechyd a diogelwch, a monitro perfformiad ynghyd â sicrhau bod y defnyddwyr gwasanaeth a'u heiddo'n cael eu diogelu.

3. Lefel Sicrwydd yr archwiliad

- 3.1 Gwiriwyd y rheolaethau ar gyfer lliniaru risgiau. Mae asesiad yr archwiliwr yn dod i'r casgliad fod lefel sicrwydd yr archwiliad fel a ganlyn:

Lefel Sicrwydd	Disgrifiad
DIGONOL	Mae rheolaethau mewn lle i gyflawni amcanion ond bod agweddau lle gellir tynhau ar y trefniadau i liniaru'r risgiau ymhellach.

4. Sgôr Risg Cyfredol

- 4.1 Mae risgiau'r archwiliad fel a ganlyn:

<u>Lefel Risg</u>	<u>Nifer</u>
UCHEL IAWN	0
UCHEL	0
CANOLIG	3
ISEL	0

5. Prif Ddarganfyddiadau

- 5.1 Mae cartrefi gofal wedi bod drwy gyfnod anodd yn ddiweddar gydag effaith Covid a phrinder staffio yn amharu ar y gwasanaeth. Er gwaethaf hyn, mae Cartref Plas Ogwen wedi derbyn adroddiad positif gan Arolygiaeth Gofal Cymru ym mis Mai 2022.
- 5.2 Mae gan y cartref gerdyn credyd, eglurwyd bod trefniant lle'r oedd y Rheolwr Cynorthwyol yn defnyddio'r cerdyn a'r Rheolwr yn cymeradwyo'r gwariant. Fodd bynnag, ers i'r Rheolwr Cynorthwyol adael, y Rheolwr sydd yn ei ddefnyddio ac yn cymeradwyo'r gwariant, heb wahaniad mewn dyletswyddau mewn lle. Yn ogystal, mae'r cerdyn yn parhau yn enw'r swyddog sydd wedi gadael. Mae Rheolwr Cynorthwyol bellach wedi ei phenodi. Mae'r Rheolwr wedi cysylltu gyda'r Uwch Dechnegydd Rheolaeth er mwyn rhoi trefniadau mewn lle ar gyfer cael cerdyn credyd newydd i sicrhau gwahaniad dyletswyddau.

- 5.3 Yn achlysurol, mae'r cartref yn cynnal gweithgareddau fel Bingo i'r preswylwyr. Mae unrhyw arian ddaw i law yn cael ei ddefnyddio ar gyfer y preswylwyr ond nid yw'n cael ei fancio. Nid oes cofnod o'r incwm na'r gwariant yma. Mae'r Rheolwr wedi trafod hyn gyda staff ac o hyn ymlaen bydd unrhyw arian a wneir o weithgareddau yn cael ei fancio.
- 5.4 Adnabuwyd anghysondeb yng nghofnodion gwyliau sampl o staff, a chyfeiriwyd y mater i'r Pennaeth Cynorthwyol - Oedolion, Iechyd a Llesiant.
- 5.5 Detholwyd sampl o 10 aelod staff y cartref gan gynnwys staff dydd, nos ac achlysurol a gwriwyd eu cofnodion hyfforddiant Symud a Thrin, Diogelu a Chymorth Cyntaf. Gofynnir i staff gwblhau'r cyrsiau yma a'u hadnewyddu pob 3 mlynedd. Er bod sawl un yn y sampl wedi cwblhau'r cyrsiau gwelwyd nad oeddynt wedi eu hadnewyddu o fewn y cyfnod 3 mlynedd. Roedd gan 4 allan o 10 gymhwyster Symud a Thrin cyfredol, 6 allan o 10 efo cymhwyster Cymorth Cyntaf cyfredol ac 2 allan o 10 wedi cwblhau'r cwrs Diogelu yn y 3 mlynedd diwethaf. Roedd y Rheolwr yn ymwybodol bod hyfforddiant rhai wedi rhedeg allan gydag ambell un wedi dod i ben yn ystod y cyfnod Covid. Mae'r Rheolwr wedi cofrestru pawb ar gwrs Symud a Thrin. Mae'n rhaid sicrhau bod digon o staff ar ddyletswydd yn y cartref ar unrhyw adeg sydd yn rhwystro'r gallu i bawb fynychu cwrs, yn ogystal â'r nifer cyfyngedig o lefydd sydd ar y cyrsiau.
- 5.6 Fel aelod o staff Cyngor Gwynedd mae disgwyl i bob aelod o staff gwblhau'r 7 modiwl e-ddysgu corfforaethol mandadol sef: Diogelu Data, Cydraddoldeb, Diogelu, Cam-drin Domestig, Atal, Iechyd a Diogelwch ac Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg. Gwelwyd bod 8 allan o'r 10 wedi cwblhau'r modiwl 'Cam-drin Domestig' ond niferoedd bach oedd wedi cwblhau'r modiwlau eraill e.e. 2 yn y sampl sydd wedi cwblhau'r modiwlau 'Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg' ac 'Atal'.
- 5.7 Gwiriwyd cofnodion hyfforddiant meddyginiaeth sampl o staff. Gwelwyd bod pob aelod o staff sydd yn gweinyddu meddyginiaeth yn y sampl wedi cwblhau'r hyfforddiant perthnasol ond bod rhai ohonynt angen eu diweddarau. Nodir bod Polisi Meddyginiaeth a Gweithdrefn Gweithredu Safonol newydd wedi eu cyhoeddi gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r Rheolwr a rhai staff eraill wedi cychwyn derbyn yr hyfforddiant yma gyda'r bwriad o raeadru'r wybodaeth i lawr i weddill y staff.

6. Camau Gweithredu

Mae'r Rheolwr wedi ymrwymo i weithredu'r camau canlynol i liniaru'r risgiau a amlygwyd:

- **Gweithredu â cherdyn credyd newydd dan enw'r Rheolwr Cynorthwyol newydd a rhoi camau mewn lle i sicrhau ei ddealltwriaeth i'r rôl.**
- **Rheolwr i gwblhau hyfforddiant meddyginiaeth newydd, ac yna asesu staff sy'n darparu meddyginiaeth.**
- **Trefnu i aelodau staff sydd yn darparu meddyginiaeth i fynychu hyfforddiant.**
- **Trefnu i dderbyn cofnodion hyfforddiant staff gan y Gwasanaeth Dysgu a Datblygu ar gyfer adnabod unrhyw gyrsiau sydd angen eu hadnewyddu.**
- **Rheolwr Ardal i ddatblygu matrices hyfforddi fel bod modd monitro datblygiad a diweddarau cofnod hyfforddiant ar gyfer pob staff.**

DILYNIANT CARTREF HAFOD MAWDDACH**1. Cefndir**

- 1.1 Cynhaliwyd Archwiliad Mewnol Cartref Hafod Mawddach fel rhan o gynllun 2022/23, er mwyn sicrhau fod trefniadau addas mewn lle ar gyfer rheoli a chynnal y cartref yn briodol ac yn unol â rheoliadau a safonau perthnasol. Fel rhan o'r archwiliad gwreiddiol gwiriwyd trefniadau'r cartref o ran gweinyddiaeth a staffio, rheolaeth gyllidebol, caffael nwyddau a derbyn incwm, iechyd a diogelwch, a monitro perfformiad ynghyd â sicrhau bod y defnyddwyr gwasanaeth a'u heiddo'n cael eu diogelu. Rhoddwyd lefel sicrwydd cyfyngedig i'r archwiliad, hynny yw, er bod rheolaethau mewn lle, roedd angen gwella cydymffurfiaeth â'r rheolaethau a/neu gyflwyno rheolaethau newydd i leihau'r risgiau mae'r gwasanaeth yn agored iddynt.

2. Bwriad a Chwmpas yr Archwiliad

- 2.1 Bwriad y dilyniant oedd sicrhau fod y gwasanaeth wedi gweithredu ar y camau gweithredu ymrwymwyd iddynt er mwyn lliniaru'r risgiau cysylltiedig. Er mwyn cyflawni hyn, roedd y dilyniant yn cwmpasu gwirio sampl o breswylwyr a gofalwyr ers yr archwiliad gwreiddiol er mwyn sicrhau fod y dystiolaeth sy'n bresennol yn gyfredol, a gwirio cofnodion meddyginiaeth a than er mwyn sicrhau eu bod wedi cael eu cynnal yn rheolaidd a'u cofnodi'n gywir.

3. Lefel Sicrwydd yr Archwiliad

- 3.1 Gwiriwyd y rheolaethau ar gyfer lliniaru risgiau. Mae asesiad yr archwiliwr yn dod i'r casgliad fod lefel sicrwydd yr archwiliad fel a ganlyn:

Lefel Sicrwydd	Disgrifiad
DIGONOL	Mae rheolaethau mewn lle i gyflawni amcanion ond bod agweddau lle gellir tynhau ar y trefniadau i liniaru'r risgiau ymhellach.

4. Sgôr Risg Cyfredol

- 4.1 Mae risgiau'r archwiliad fel a ganlyn:

<u>Lefel Risg</u>	<u>Nifer</u>
UCHEL IAWN	0
UCHEL	0
CANOLIG	3
ISEL	0

5. Prif Ddarganfyddiadau

- 5.1 Allan o'r 11 gweithrediad a gytunwyd o'r archwiliad gwreiddiol ym mis Tachwedd 2022 (pump â sgôr risg 12 neu uwch a gweddill gyda sgôr o 9 neu lai), gwelwyd bod 8 wedi'u gweithredu a'r gweddill yn rhannol.

- 5.2 Gwiriwyd sampl o 4 o breswylwyr a gwelwyd eu bod wedi'u hadolygu'n brydlon. Nodwyd mai bwriad y cartref yw trosglwyddo pob cynllun gofal i'r templed newydd a fydd yn caniatáu i'r gweithwyr allweddol gynnal unrhyw ddiweddariad yn electronig a'u hargraffu i'w roi ar ffeil y preswylwyr.
- 5.3 Mynegodd y Rheolwr bod yr amserlen ar gyfer cynnal goruchwyliaeth staff wedi llithro ond bod pob ymdrech i ddal i fyny yn dilyn penodiad newydd y Rheolwr Cynorthwyol.
- 5.4 Gwelwyd bod rhestr eiddo trylwyr o'r cartref wedi ei sefydlu.
- 5.5 Gwelwyd bod profion tân wythnosol yn cael eu cynnal yn y cartref.
- 5.6 Gwelwyd bod asesiad risg generig y cartref yn cael ei gynnal gan y Clerc.
- 5.7 Gwiriwyd cofnodion hyfforddiant ar gyfer sampl o staff er mwyn sicrhau bod modiwlau mandadol y Cyngor wedi cael eu cwblhau. Ni welwyd bod pob gofalwr wedi cwblhau holl fodiwlau mandadol corfforaethol y Cyngor. Er hynny, ymddengys bod y gofalwyr wedi derbyn hyfforddiant o fewn eu maes gwaith sydd yn cynnwys rhai o'r modiwlau yma. Mae 24 modiwlau allweddol sydd yn fandadol i staff gofal ac mae angen eu cwblhau ar gyfer cyflawni eu swyddi, ble mai dim ond 7 modiwl mandadol corfforaethol sydd mewn lle, sef Diogelu Data, Cydraddoldeb, Diogelu, Cam-drin Domestig, Atal, Iechyd a Diogelwch ac Ymwybyddiaeth Iaith Gymraeg. Gofynnir i bob aelod staff eu cwblhau ond nid oedd y 7 modiwl mandadol hyn i gyd ar y rhestr o 24 modiwlau allweddol sydd i'w cwblhau gan staff gofal.
- 5.8 Derbyniwyd adroddiad gan y Rheolwr Cartref o archwiliad a gynhaliwyd gan dîm Iechyd ar gyfer rheolaeth meddyginiaeth y cartref. Defnyddir yr adroddiad hwn fel sicrwydd ansawdd o drefniadau rheolaeth meddyginiaeth y cartref. Yn ogystal, adroddodd y Rheolwr Cartref bod hyfforddiant meddyginiaeth newydd yn ganol cael ei gwblhau a fydd yn galluogi'r Rheolwr Cartref a'r Rheolwr Cynorthwyol yn y dyfodol agos, i ddiweddar/cynnal profion cymhwysedd ar gyfer pob aelod staff sydd yn gyfrifol am ddarparu meddyginiaeth.
- 5.9 Cadarnhaodd y Rheolwr a'r Clerc bod pob anfoneb sydd yn cael eu talu gan y Clerc ers yr archwiliad gwreiddiol yn cael eu hanfon at sylw'r Rheolwr.

6. Camau Gweithredu

Mae'r Rheolwr Cartref a'r Clerc wedi ymrwmo i weithredu'r camau canlynol i liniaru'r risgiau a amlygwyd:

- **Sicrhau fod pob aelod staff yn derbyn goruchwyliaeth bob 3 mis.**
- **Sicrhau fod staff yn cwblhau'r modiwlau hyfforddiant e-ddysgu mandadol.**
- **Sicrhau fod pob aelod staff sydd yn gyfrifol am ddarparu meddyginiaeth yn derbyn prawf cymhwysedd blynyddol.**

DILYNIANT CARTREF BRYN BLODAU**1. Cefndir**

- 1.1 Cynhaliwyd Archwiliad Mewnol Cartref Bryn Blodau fel rhan o gynllun 2022/23, er mwyn sicrhau fod trefniadau addas mewn lle ar gyfer rheoli a chynnal y cartref yn briodol ac yn unol â rheoliadau a safonau perthnasol. Fel rhan o'r archwiliad gwreiddiol gwiriwyd fod trefniadau'r cartref yn ddigonol o ran gweinyddiaeth a staffio, rheolaeth gyllidebol, caffael nwyddau a derbyn incwm, iechyd a diogelwch, a monitro perfformiad ynghyd â sicrhau bod y defnyddwyr gwasanaeth a'u heiddo'n cael eu diogelu. Rhoddwyd lefel sicrwydd cyfyngedig i'r archwiliad, hynny yw, er bod rheolaethau mewn lle, roedd angen gwella cydymffurfiaeth â'r rheolaethau a/neu gyflwyno rheolaethau newydd i leihau'r risgiau mae'r gwasanaeth yn agored iddynt.

2. Bwriad a Chwmpas yr Archwiliad

- 2.1 Bwriad y dilyniant oedd sicrhau fod y gwasanaeth wedi gweithredu ar y camau gweithredu ymrwymwyd iddynt er mwyn lliniaru'r risgiau cysylltiedig. Er mwyn cyflawni hyn, roedd y dilyniant yn cwmpasu gwirio sampl o breswylwyr a gofalwyr ers yr archwiliad gwreiddiol er mwyn sicrhau fod y dystiolaeth sy'n bresennol yn gyfredol, a gwirio cofnodion meddyginiaeth a than er mwyn sicrhau eu bod wedi cael eu cynnal yn rheolaidd a'u cofnodi yn gywir.

3. Lefel Sicrwydd yr Archwiliad

- 3.1 Gwiriwyd y rheolaethau ar gyfer lliniaru risgiau. Mae asesiad yr archwiliwr yn dod i'r casgliad fod lefel sicrwydd yr archwiliad fel a ganlyn:

Lefel Sicrwydd	Disgrifiad
DIGONOL	Mae rheolaethau mewn lle i gyflawni amcanion ond bod agweddau lle gellir tynhau ar y trefniadau i liniaru'r risgiau ymhellach.

4. Sgôr Risg Cyfredol

- 4.1 Mae risgiau'r archwiliad fel a ganlyn:

<u>Lefel Risg</u>	<u>Nifer</u>
UCHEL IAWN	0
UCHEL	0
CANOLIG	3
ISEL	0

5. Prif Ddarganfyddiadau

- 5.1 Allan o'r 10 gweithrediad a gytunwyd o'r archwiliad gwreiddiol ym mis Tachwedd 2022 (pump â sgôr risg 12 neu uwch a phump gyda sgôr o 9 neu lai), gwelwyd bod 6 wedi'u gweithredu a'r gweddill yn rhannol.

- 5.2 O'r sampl o staff cyfredol a wiriwyd, gwelwyd bod angen cynnal goruchwyliaeth ar eu cyfer. Mynegodd y Rheolwr dros dro bod amserlen mewn lle i adnabod pwy sydd angen goruchwyliaeth. Nodwyd bod y cartref yn rhedeg yn hwyr gyda chynnal goruchwyliaeth staff ers i'r Rheolwr dros dro gymryd cyfrifoldeb yn Hydref 2022 ond bod pob ymdrech wedi'i wneud i ddal i fyny. Eglurodd y Rheolwr dros dro ei bod yn dogfennu pob trafodaeth wrth wneud ymweliad neu gyswllt â staff sydd ar gyfnod salwch ac yn gweithio ar shifft nosweithiau er mwyn gallu cynnal goruchwyliaeth staff nos. Yn ogystal, mae'r cartref wedi cael sesiwn cyfarfod staff yn ddiweddar ble mae staff wedi gallu adrodd am unrhyw bryderon.
- 5.3 Derbyniwyd cofnodion prawf tân y cartref a gwelwyd cynhelir prawf yn wythnosol pob dydd Llun ar wahân i wyl y banc, ble caiff y prawf ei gynnal ar y diwrnod canlynol.
- 5.4 Gwiriwyd cofnodion hyfforddiant ar gyfer sampl o 14 aelod o staff ar gyfer Symud a Thrin a Chymorth Cyntaf. Gofynnir i staff gwblhau'r cyrsiau yma a'u hadnewyddu pob 3 mlynedd. Er bod sawl un yn y sampl wedi cwblhau'r cyrsiau gwelwyd nad oeddynt wedi eu hadnewyddu o fewn y cyfnod 3 mlynedd. Mae 11 allan o 14 yn berchen ar gymhwyster cyfredol Symud a Thrin. O'r 3 sy'n weddill, mae 1 angen ei adnewyddu, 1 wedi mynychu cwrs Symud a Thrin Pobl (Modiwlau Ymarferol) yn 2020 ac 1 wedi cwblhau modiwl e-ddysgu Symud a Thrin Pobl - Y Gyfraith. Gwelwyd bod 4 yn berchen ar gymhwyster cyfredol 'Cymorth Cyntaf Brys yn y Gweithle'.
- 5.5 Gwiriwyd sampl o 10 staff sydd yn darparu meddyginiaeth a gwelwyd mai dim ond 3 ohonynt oedd yn berchen ar y cymhwyster 'Modiwl Allweddol Meddyginiaeth' cyfredol. Mae angen adnewyddu'r cymhwyster yma pob 2 flynedd. O'r sampl gwelwyd bod pob un wedi derbyn asesiad dosbarthu meddyginiaeth yn y gorffennol, ond mae angen eu hadolygu'n flynyddol. Derbyniwyd eglurhad gan y Rheolwr dros dro bod hyfforddiant meddyginiaeth 3 diwrnod wedi cael ei gynllunio ar gyfer y Rheolwr, Rheolwr Cynorthwyol ac Uwch Gymhorthydd cyn ei gyflwyno i weddill y staff.
- 5.6 Adroddodd y Rheolwr dros dro bod polisiâu'r Cyngor, yn cynnwys polisi meddyginiaethau newydd ac Oedolion Bregus ar gael i staff eu darllen ar liniadur yn y cartref, a chaniateir hyd at 3 gofalwr i hyfforddi yn ystod oriau gwaith ar yr un adeg, ble mae adnoddau yn caniatáu.

6. Camau Gweithredu

Mae'r Rheolwr wedi ymrwymo i weithredu'r camau canlynol i liniaru'r risgiau a amlygwyd:

- **Amserlen mewn lle i sicrhau fod pob aelod staff yn derbyn goruchwyliaeth bob 3 mis.**
- **Sicrhau fod pob aelod staff gyda hyfforddiant Symud a Thrin, Cymorth Cyntaf, a Diogelu cyfredol, yn ogystal â chwblhau hyfforddiant e-ddysgu mandadol.**
- **Sicrhau fod pob aelod staff sydd yn gyfrifol am ddarparu meddyginiaeth yn derbyn prawf cymhwysedd blynyddol.**
- **Sicrhau fod pob aelod staff yn darllen y polisi Diogelu Oedolion Bregus, a'r Polisi Meddyginiaeth gan arwyddo i ddatgan hynny.**

DILYNIANT CARTREF PLAS GWILYM**1. Cefndir**

- 1.1 Cynhaliwyd Archwiliad Mewnol Cartref Plas Gwilym fel rhan o gynllun 2022/23, er mwyn sicrhau fod trefniadau addas mewn lle ar gyfer rheoli a chynnal y cartref yn briodol ac yn unol â rheoliadau a safonau perthnasol. Fel rhan o'r archwiliad gwreiddiol gwiriwyd fod trefniadau'r cartref yn ddigonol o ran gweinyddiaeth a staffio, rheolaeth gyllidebol, caffael nwyddau a derbyn incwm, iechyd a diogelwch, a monitro perfformiad ynghyd â sicrhau bod y defnyddwyr gwasanaeth a'u heiddo'n cael eu diogelu. Rhoddwyd lefel sicrwydd cyfyngedig i'r archwiliad, hynny yw, er bod rheolaethau mewn lle, roedd angen gwella cydymffurfiaeth â'r rheolaethau a/neu gyflwyno rheolaethau newydd i leihau'r risgiau mae'r gwasanaeth yn agored iddynt.

2. Bwriad a Chwmpas y Dilyniant

- 2.1 Bwriad y dilyniant oedd sicrhau fod y gwasanaeth wedi gweithredu ar y camau gweithredu ymrwymwyd iddynt er mwyn lliniaru'r risgiau cysylltiedig. Er mwyn cyflawni hyn, roedd y dilyniant yn cwmpasu gwirio sampl o breswylwyr a gofalwyr ers yr archwiliad gwreiddiol er mwyn sicrhau fod y dystiolaeth sy'n bresennol yn gyfredol, a gwirio sampl o wiriadau meddyginiaeth a thân i sicrhau eu bod wedi cael eu cynnal yn rheolaidd a'u cofnodi yn gywir.

3. Lefel Sicrwydd yr Archwiliad

- 3.1 Gwiriwyd y rheolaethau ar gyfer lliniaru risgiau. Mae asesiad yr archwiliwr yn dod i'r casgliad fod lefel sicrwydd yr archwiliad dilyniant fel a ganlyn:

Lefel Sicrwydd	Disgrifiad
DIGONOL	Mae rheolaethau mewn lle i gyflawni amcanion ond bod agweddau lle gellir tynhau ar y trefniadau i liniaru'r risgiau ymhellach.

4. Sgôr Risg Cyfredol

- 4.1 Mae risgiau'r archwiliad fel a ganlyn:

<u>Lefel Risg</u>	<u>Nifer</u>
UCHEL IAWN	0
UCHEL	0
CANOLIG	4
ISEL	0

5. Prif Ddarganfyddiadau

- 5.1 Allan o'r 12 gweithrediad a chytunwyd o'r archwiliad gwreiddiol ym mis Tachwedd 2022 (saith â sgôr risg 15 neu uwch, a phump gyda sgôr o 9 neu lai), mae 9 wedi'u gweithredu a'r gweddill yn rhannol.

- 5.2 Gwiriwyd sampl o breswylwyr a gwelwyd bod cynllun gofal ar gyfer pob un heblaw am un preswylwr newydd oedd heb dderbyn adolygiad ers ei leoliad ym mis Mehefin 2023. Adroddwyd hyn i'r Rheolwr Cartref er mwyn atgoffa'r gweithwyr allweddol perthnasol. Fodd bynnag, gwelwyd bod rhestr eiddo ar gael ar ffeil pob preswilydd.
- 5.3 Gwiriwyd sampl o swyddogion ar gyfer cadarnhau bod goruchwyliaeth wedi ei gynnal yn rheolaidd. Mynegodd y Rheolwr bod amserlen newydd wedi'i chreu ers Gorffennaf 2023 ar gyfer cynnal goruchwyliaeth a bod 9 o swyddogion wedi derbyn goruchwyliaeth hyd yma un ai gan y Rheolwr neu'r Rheolwr Cynorthwyol.
- 5.4 Eglurodd y Rheolwr bod trefn diogelu arian piced preswylwyr wedi ei adolygu ac mae camau ychwanegol wedi'u rhoi ar gyfer diogelu arian piced preswylwyr, h.y. côd y 'key safe' wedi newid ac mae pob amlen arian piced y preswylwyr yn cael ei gyfrif yn wythnosol gan y Rheolwr a'r Rheolwr Cynorthwyol i sicrhau cywirdeb.
- 5.5 Gwiriwyd cofnodion prawf larwm tan y cartref ar gyfer mis Medi a Hydref 2023 a gwelwyd nad oedd prawf wedi cael ei gynnal am bythefnos ym mis Medi. Serch hynny, gwelwyd bod profion yn cael eu cynnal yn wythnosol fel rheol.
- 5.6 Gwiriwyd cofnodion hyfforddiant sampl o 12 aelod o staff. Gwelwyd bod 10 wedi mynychu cwrs Symud a Thrin, gyda 8 yn berchen ar gymhwyster cyfredol. O'r modiwlau mandadol y Cyngor, ni welwyd bod pob swyddog wedi cwblhau'r holl fodiwlau ac anfonwyd y rhestr o eithriadau at sylw'r Rheolwr.
- 5.7 Gwiriwyd cofnodion hyfforddiant ar gyfer sampl o 10 aelod o staff sydd yn darparu meddyginiaeth a gwelwyd mai ond 5 ohonynt oedd yn berchen ar y cymhwyster 'Modiwl Allweddol Meddyginiaeth' cyfredol. Mae angen diweddarau'r cymhwyster yma pob 2 flynedd. O'r sampl, gwelwyd bod pob un wedi derbyn asesiad dosbarthu meddyginiaeth yn y gorffennol ond bod angen eu diweddarau'n flynyddol.
- 5.9 Gwelwyd bod y polisi Diogelu Oedolion Bregus wedi cael ei argraffu a'i roi tu allan i'r swyddfa ar gyfer i staff ei ddarllen a'i arwyddo.
- 5.10 Gwiriwyd sampl o gofnodion stoc meddyginiaeth. Gwelwyd bod gwiriadau stoc wedi cael eu cynnal yn rheolaidd. O'r gwiriad stoc diwethaf, ymddengys bod un achos o anghysondeb o 2 dabled rhwng yr hyn oedd yn y cofnodion a'r hyn oedd yn y piced. Cafodd y cofnod ei gywiro gan y Rheolwr.

6. Camau Gweithredu

Mae'r Gwasanaeth wedi ymrwymo i weithredu'r camau canlynol i liniaru'r risgiau a amlygwyd:

- Sicrhau fod cynlluniau gofal yn derbyn adolygiadau amserol, a nodiadau dyddiol yn cael eu cwblhau ar amser.
- Sicrhau fod pob aelod staff yn derbyn goruchwyliaeth bob 3 mis.
- Sicrhau fod pob aelod staff y cartref yn cwblhau hyfforddiant Symud a Thrin, Cymorth Cyntaf, a Diogelu, yn ogystal â chwblhau modiwlau e-ddysgu mandadol y Cyngor.
- Sicrhau fod pob aelod staff yn darllen y polisi Diogelu Oedolion Bregus, gan arwyddo i ddatgan hynny.

UNEDAU DIWYDIANNOL

1. Cefndir

1.1 Mae Cyngor Gwynedd yn berchen ar 48 o unedau diwydiannol sydd wedi eu lleoli drwy'r sir yn ogystal â 2 Canolfan Menter. Mae Unedau yn disgyn i ddsbarthiadau busnes, diwydiant cyffredinol neu ystorfa/dosbarthu. Mae'r unedau diwydiannol ar gael i'w rhentu, gyda phroses mewn ar gyfer cyflwyno ac asesu ceisiadau drwy ddefnyddio matrices sgorio. Mae'r Cyngor hefyd yn gosod allan 11 o safleoedd fel consesiwn i werthu hufen iâ drwy geisiadau tendr.

2. Bwriad a Chwmpas yr Archwiliad

2.1 Bwriad yr archwiliad oedd sicrhau fod trefniadau addas mewn lle ar gyfer gosod a rheoli unedau diwydiannol y Cyngor. Er mwyn cyflawni hyn, roedd yr archwiliad yn cwmpasu gwirio sampl o unedau diwydiannol sydd wedi eu gosod, gwirio adroddiadau incwm ac ôl-ddyledion a gwirio trefniadau'r Cyngor o weithredu yn unol â'r prydles megis cynnal a chadw ayb.

3. Lefel Sicrwydd yr Archwiliad

3.1 Gwiriwyd y rheolaethau ar gyfer lliniaru risgiau. Mae asesiad yr archwiliwr yn dod i'r casgliad fod lefel sicrwydd yr archwiliad fel a ganlyn:

Lefel Sicrwydd	Disgrifiad
UCHEL	Gellir datgan sicrwydd o briodoldeb gan y gellir dibynnu ar y rheolaethau mewnol mewn lle i gyflawni amcanion.

4. Prif Ddarganfyddiadau

4.1 Er mwyn gwirio bod proses briodol a thryloyw mewn lle i asesu ceisiadau, gwiriwyd sampl o 8 o ffolderi tenantiaid cyfredol Unedau Diwydiannol a gwelwyd mai dim ond 6 oedd wedi cyflwyno ffurflen gais, a 2 wedi cyflwyno cynllun busnes ynghyd â thystiolaeth i gefnogi'r cais. Darganfuwyd mai tenantiaid hanesyddol oedd y rhai heb gyflwyno'r dogfennau a'u wedi bod yn yr Unedau ers blynyddoedd, pan nad oedd y gwiriadau yma yn rhan o'r broses. Gwiriwyd sampl pellach o 3 Uned ar ôl 2020, a gwelwyd bod yr holl wybodaeth hanfodol wedi ei gynnwys yn y ffolderi.

4.2 Gwiriwyd bod prydles mewn lle ar gyfer yr Unedau yn y sampl, a gwelwyd bod swm y rhent yn y prydles yn cyd-fynd â'r swm a godwyd gan y Cyngor ym mhob achos a bod unrhyw eitemau ychwanegol wedi eu cynnwys.

4.3 Gwiriwyd dogfennau sgorio ar gyfer 3 Uned yn y sampl, 'roedd un wedi ei sgorio drwy'r hen ffurf oedd yr adran Economi a Chymuned yn ei ddefnyddio ac nad oedd mwyafrif o'r blychau wedi eu llenwi ar gyfer y ceisiadau a dim sgôr terfynol wedi ei ddarparu. Roedd y ddau arall yn y sampl yn defnyddio taflen gyfoes yr adran Tai ac Eiddo, sydd llawer mwy manwl. Roedd y sgorio ar y cyfan yn gywir ers defnyddio'r ffurf matrices newydd, ac roedd y cwmnïoedd efo'r pwyntiau uchaf fel sgôr terfynol wedi ennill y tendr ym mhob achos.

4.4 Gwiriwyd sampl o 2 o gonsesiynau hufen iâ a gwelwyd bod yr adran yn cadw at y telerau ac amodau wrth osod y tendrau, bod dogfennau perthnasol wedi eu derbyn ar gyfer pob un, a dau swyddog yn rhan o'r broses agor tendrau. Nid yw'r tendrau yma yn cael eu sgorio ar ffurf sgorio matrices fel yr Unedau Diwydiannol, gan mai'r tendr cymwys sydd efo'r bid uchaf sydd yn ennill.